

عليه السلام

امام زمان دعاهای و دعاهاى امام سجاد

عليه السلام

سید جواد حسینی

با قامت عصمت و حیا می آید

با بانگ مناجات و دعا می آید

میلاد عبادت است یعنی سجاد

از سوی خدا به سوی ما می آید^۱

علی بن الحسین - علیهما السلام - مشهورترین لقبش «زین العابدین» و «سجاد» است. در پنجم شعبان سال ۳۸ هـ ق در مدینه منوره دیده به جهان گشود. پدر بزرگوارش حسین بن علی - علیهما السلام - می باشد. و مادرش به نامهای «شهر بانو»، «شاه زنان»، «شهر ناز»، «جهان بانویه» «خوله» و... خوانده شده است.^۲ آن

۱. سید رضا مؤید.

۲. دکتر سید جعفر شهیدی، زندگانی علی بن الحسین، تهران، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، اول،

حضرت دوران کودکی را در مدینه سپری کرد. حدود دو سال از خلافت جدش میرالمؤمنین علی - علیه السلام - و ده سال دوران امامت عموی خویش امام حسن مجتبی - علیه السلام - را شاهد بود. بعد از شهادت امام مجتبی - علیه السلام - ده سال دوران امامت پدر را درک نمود. بعد از قیام عاشورا در سال ۶۱ هـ. ق که امامت به او رسید، با زمامداران زیر معاصر بود: یزید بن معاویه (سال ۶۱ - ۶۴)، عبدالله بن زبیر (۶۱ - ۷۳)، معاویه بن یزید، مروان بن حکم (نه ماه از سال ۶۵)، عبدالملک بن مروان (۶۵ - ۸۶) و ولید بن عبدالملک (۸۶ - ۹۶) و سرانجام در سال ۹۴ یا ۹۵ هجری به شهادت رسید.^۱

معصومان - علیهم السلام - هر یک الگوی تائمی برای بشریت بودند. با این حال فرصتهای زمانی و شرایط محیطی و مکانی، زمینه بروز برخی شیوه‌ها و روشها را به آنها داد. پیامبر اکرم - صلی الله علیه و آله - در روش حکومت و اخلاق مردمی الگو قرار گرفت، و علی - علیه السلام - شیوه اجرای عدالت و جهاد و صبر و بردباری را به مردم آموخت و حسین بن علی - علیهما السلام - مکتب جهاد و شهادت و تحمل اسارت را زینت بخشید و حسن بن علی - علیهما السلام - روش صلح با دشمن و تحمل زخم زبانهای دوستان را به مردم ارائه کرد. و حضرت سجاد - علیه السلام - نیز روش دعا و سخن گفتن با خدا و خواستن حاجت از او را به مردم تعلیم نمود. و همین طور آموخت که چگونه با دعا می‌توان مسائل مهم اعتقادی، سیاسی، عاطفی، و روحی را بیان نمود.

آنچه پیش رو دارید، نگاهی است گذرا به برخی کلمات حضرت سجاد - علیه السلام - درباره حضرت مهدی - علیه السلام - و اهم دعاهایی که آن حضرت

۱. ابن ابی السراج البغدادی، تاریخ الائمه، قم - مکتبه بصیرتی، ص ۸، مهدی پیشوایی، سیره

درباره امام زمان - علیه السلام - ، انتظار آن حضرت، فرج او، دعا برای سلامتی و نصرت او و.... فرموده است.

ای آن که عزیز خاطر مایی تو

ما خسته عشقیم و مسیحایی تو

ای چشم و چراغ عارفان ای سجاد

بیمار نه‌ای طیب دلهایی تو^۱

نگاهی اجمالی به سخنان امام سجاد علیه السلام درباره امام زمان علیه السلام

امام سجاد علاوه بر دعاهایی که درباره حضرت مهدی - علیه السلام - دارد، کلمات و سخنان نغز و زیبایی نیز درباره مسائل مربوط به آن حضرت بیان نموده است که به نمونه‌هایی اشاره می‌شود:

۱. زمان خالی از حجت نیست

امام سجاد - علیه السلام - فرمود: «لَا تَخْلُو الْأَرْضُ إِلَى أَنْ تَقُومَ السَّاعَةُ مِنْ حُجَّةٍ وَ أَوْلَا ذَلِكَ لَمْ يُعْبَدِ اللَّهُ»^۲ زمین تا روز قیامت خالی از حجت نیست، و اگر حجت الهی نبود، خدا پرستیده نمی‌شد.

این حدیث به خوبی نشان می‌دهد که در این زمان نیز حجت الهی وجود دارد. منتهی این امام باید معصوم باشد و معرفی شده از طرف خدا و امامان قبلی، چنان که

۱. جواد مشفق.

۲. محمد باقر مجلسی، بحار الانوار، بیروت دار احیاء التراث، ج ۵۲، ص ۹۲؛ رک: لطف الله صافی، منتخب الاثر، ص ۷۱ کامل سلیمان، روزگار رهائی، ترجمه علی اکبر مهدی پور، نشر آفاق، سوم،

۱۳۶۶، ج ۱، ص ۸۶

آن حضرت فرمود: «الامامُ لا یكونُ اَلا مَغْضُوماً وَ لَیْسَتْ العِصْمَةُ فی ظاهِرِ الخَلْقَةِ فَيُعْرَفُ بِها وَ کَذَلِکَ لا یكونُ اَلا مَنصُوصاً؛^۱ جز معصوم احدی شایسته امامت نیست و چون عصمت یک نشان ظاهری در خلقت نیست (که همگان) بشناسند، باید امام از طرف خدا (تعیین) و اعلام شود.»

و در خطبه معروف خود در مسجد جامع شام در حضور یزید بن معاویه فرمود: «رسول خدا، و وصی او علی - علیه السلام -، سید الشهداء (حمزه)، جعفر طیار، دو سبط این امت و مهدی [این امت] از ماست.»^۲

۲. راز غیبت و پنهان بودن ولادت

حضرت سجاد - علیه السلام - فرمود: «القائمُ مِنّا یخفی علی الناسِ ولادَتَهُ حتّٰی یقولوا: لَم یولدْ بَعْدُ، لیخرُجَ حینَ یخرُجُ وَ لَیْسَ لِاحدٍ فی عُنُقِهِ بیعَةٌ؛^۳ قائم ما، ولادتش از مردم مخفی می شود تا جایی که می گویند: هنوز متولد نشده است. تا هنگامی که ظهور می کند بیعت کسی در گردن او نباشد.»

همچنین درباره مخفی بودن مکان آن حضرت فرمود: «لا یطَّلَعُ علی مَوَضعِهِ أَحَدٌ مِن وِلیٍّ وَ لا غَیْرِهِ اَلا الَّذی یلی امرَهُ؛^۴ هیچ کس از دوست و غیر دوست از اقامتگاه او مطلع نمی شود، به جز کسی که متصلی خدمتگزاری اوست.»

۱. روزگار رهائی، همان، ص ۸۷ شیخ صدوق، معانی الاخبار، ص ۱۳۲.

۲. منتخب الاثر، ص ۱۷۲، روزگار رهائی، همان، ص ۸۷.

۳. همان، ص ۱۸۷، بحار الانوار، همان، ج ۵۱، ص ۱۳۵.

۴. بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۱۵۳ و ج ۵۳، ص ۳۲۴ منتخب الاثر، ص ۲۵۱ و ۲۵۳.

۳. غیبت کبری و صغری

امام سجاد - علیه السلام - فرمود: «إِنَّ لَلْقَائِمِ مِنَّا غَيْبَتَيْنِ: إِحْدَاهُمَا أَطْوَلُ مِنْ الْأُخْرَى. أَمَّا الْأُولَى فَنِسْتَةُ أَيَّامٍ وَنِسْتَةُ أَشْهُرٍ وَنِسْتَةُ سَنَوَاتٍ وَأَمَّا الْأُخْرَى فَيَطْوِلُ أَمَدُهَا حَتَّى يَخْرُجَ مِنْ هَذَا الْأَمْرِ أَكْثَرُ مَنْ يَقُولُ بِهِ، فَلَا يَثْبُتُ عَلَيْهِ إِلَّا مَنْ قَوِيَ يَقِينُهُ وَصَحَّتْ مَعْرِفَتُهُ وَ لَمْ يَجِدْ فِي نَفْسِهِ حَرَجًا مِمَّا قَضَيْنَا وَ سَلَّمَ لَنَا أَهْلَ الْبَيْتِ؛^۱ برای قائم ما دو غیبت است که یکی از آنها طولانی تر از دیگری است. اما اولی شش سال و شش ماه و شش روز طول می کشد و اما دومی به قدری طول می کشد که بیشتر کسانی که به غیبت او ایمان داشتند از اعتقاد خود بر می گردند. فقط کسانی بر اعتقاد خود استوار می مانند که یقین محکم و شناخت صحیح داشته باشند و سخنان ما بر آنها گران نباشد و تسلیم ما اهل بیت باشند.»

۴. فتنه های دوران غیبت

امام زین العابدین - علیه السلام - فرمود: «يَا اِبَاخَالِدَ لَتَأْتِيَنَّ فِتْنٌ كَقَطْعِ اللَّيْلِ الْمُظْلِمِ لَا يَنْجُو إِلَّا مَنْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَهُ أَوْلَئِكَ مَصَابِيحُ الْهُدَى وَ يَتَابِعُ الْعِلْمُ يُنْجِيهِمُ اللَّهُ مِنْ كُلِّ فِتْنَةٍ مُظْلِمَةٍ؛^۲ ای اباخالد! برآستی (در دوران غیبت) فتنه هایی همچون قطعه های شب تاریک هجوم می آورد که از آن جز کسانی که خدا از آنها پیمان گرفته رهایی نمی یابد. همانها چراغهای هدایت و سرچشمه علمند، که خداوند آنها را از هر فتنه تاریک نجات می بخشد.»

۱. همان، ص ۲۵۱، و بحار الانوار، ج ۵۱، ص ۱۳۴.

۲. بحار الانوار، همان، ج ۵۱، ص ۱۳۵، روایت ۳.

و همچنین فرمود: «مَنْ ثَبَّتَ عَلَيَّ وَلَايَتَنَا فِي غَيْبَةِ قَائِمِنَا أَعْطَاهُ اللَّهُ أَجْرَ أَلْفِ شَهِيدٍ مِثْلَ شُهَدَاءِ بَدْرٍ وَأَحَدٌ؛ كَسَىٰ كَمَا فِي زَمَانِ غَيْبَتِ قَائِمِنَا - عَلَيْهِ السَّلَامُ - بِرِوَايَاتِ مَا ثَابِتٍ وَاسْتَوَارَ بِمَانِدٍ، خَدَاوَنَدَ بِهِ أَوْ بِأَدَاشِ هَزَارِ شَهِيدٍ مِثْلَ شَهِيدَانِ بَدْرٍ وَ أَحَدٍ عَطَا مِي فَرَمَايِد.»^۱

۵. انتظار راستین و پاداش آن

برای انتظار حضرت مهدی - علیه السلام - آثار گرانمایی وجود دارد، از جمله امام سجاد - علیه السلام - فرمود: «انْتَظِرِ الْفَرَجَ مِنْ أَعْظَمِ الْعَمَلِ؛ انتظار فرج از برترین اعمال است.»^۲ و فرمود: «اهل زمان غیبت او که قائل به امامت او و منتظر ظهور او باشند، برتر از مردمان هر زمان دیگر می‌باشند، زیرا خدای تبارک و تعالی به آنها آن قدر عقل، فهم و شناخت عطا فرموده است که غیبت امام در پیش آنها چون زمان حضور شده است. خداوند اهل آن زمان را همانند مجاهدانی قرار داده که در محضر رسول اکرم - صلی الله علیه و آله - شمشیر بزنند، آنها مخلصان حقیقی و شیعیان واقعی و دعوت کنندگان به دین خدا در آشکار و نهان می‌باشند.»^۳

۶. یاران مهدی علیه السلام

حضرت سجاد - علیه السلام - در تفسیر آیه «حَتَّىٰ إِذَا رَأَوْا مَا يُوعَدُونَ فَيَسْئَلُونَ مَنْ أَوْعَدُ نَاصِرًا وَأَقَلُّ عَدَدًا»؛ «هنگامی که ببینند آنچه را که وعده می‌شوند، پس می‌فهمند که چه کسی یاورش ضعیف‌تر و نفراش کمتر است»، فرمود:

۱. همان، ج ۵۲، ص ۱۲۵.

۲. منتخب الاثر، ص ۲۴۴.

۳. بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۱۲۲، منتخب الاثر، ص ۲۴۴.

۴. جن / ۲۴.

«يَعْنِي الْقَائِمَ وَانصَارَهُ بِالنِّسْبَةِ لِأَعْدَائِهِ؛ مَقْصُودٌ [إِزْ مَا يُوعَدُونَ] قَائِمٌ - عَلَيْهِ السَّلَامُ - وَ يَارَانِ او در مقایسه با دشمنان او می‌باشند.»^۱

در جای دیگر فرمود: «...كَأَنِّي بِصَاحِبِكُمْ قَدْ عَلَا فَوْقَ نَجْفِكُمْ بِظَهْرِ كُوفَانِ فِي ثَلَاثِمِائَةٍ وَبِضْعَةِ عَشْرَ رَجُلًا، جَبْرَيْلُ عَنْ يَمِينِهِ وَمِيكَائِيلُ عَنْ شِمَالِهِ وَاسْرَافِيلُ أَمَامَهُ، مَعَهُ رَأْيَةُ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ قَدْ نَشَرَهَا لِأَيُّهُوَ بِهَا إِلَى قَوْمِ الْأَهْلِ كَلَّمَهُمُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ؛^۲ گویا صاحب شما (مهدی) را می‌بینم که پشت کوفه بالای نجف در بین سیصد و سیزده نفر قرار گرفته، جبرئیل از راستش، و میکائیل از سمت چپش و اسرافیل جلو آن حضرت قرار دارند. و با او پرچم رسول خدا است که آن را برافراشته است. و بر قومی فرود نمی‌آید جز آنکه آنها را [به امر] خدای عزیز و جلیل هلاک می‌کند.»

۷. دوران ظهور

با ظهور حضرت مهدی - علیه السلام - برکات فراوانی عاید بشریت و متدینین می‌شود؛ از جمله، آنچه حضرت سجاد - علیه السلام - فرمود: «إِذَا قَامَ الْقَائِمُ أَذْهَبَ اللَّهُ عَنِ شِيعَتِنَا الْعَاهَةَ وَجَعَلَ قُلُوبَهُمْ كَزُبُرِ الْحَدِيدِ وَجَعَلَ قُوَّةَ الرَّجُلِ مِنْهُمْ قُوَّةَ أَرْبَعِينَ رَجُلًا وَيَكُونُونَ حُكَّامَ الْأَرْضِ وَسَنَامَهَا؛^۳ وقتی قائم قیام کند، خداوند رنج را از شیعیان ما دور می‌کند و دل‌های آنها را چون پاره آهن قرار می‌دهد و خداوند قدرت هر مرد از آنها را برابر چهل مرد قرار می‌دهد و آنها حاکمان زمین خواهند شد.»

۱. بنایب المودة، ج ۳، ص ۶۸۴ بشارة المصطفى، ص ۶۱۲ الزام الناصب، ص ۳۲ و ۲۴۲.

۲. بحار الانوار، همان؛ ج ۵۱، ص ۱۳۵، ح ۳.

۳. همان، ج ۵۲، ص ۳۶۴ و ۳۱۷ الزام الناصب، ص ۱۳۹.

دعاهای امام سجاده درباره امام زمان علیهما السلام

پیشتر اشاره شد که یکی از برکات وجود حضرت سجاده - علیه السلام -، تعلیم شیوه و روش دعا نمودن است. درباره انتظار مهدی - علیه السلام - و دعا برای فرج و نصرت آن حضرت و... نیز دعاهای متعددی وجود دارد که به اهم آنها اشاره می-شود:

الف. دعا برای ظهور در روز عرفه

این دعا از چهار بخش تشکیل شده است؛ لزوم وجود امام در هر زمان و اطاعت مطلق از امر و نهی او، دعا برای نصرت و یاری و محافظت آن حضرت، بیان نتایج و پی آمدهای ظهور مهدی - علیه السلام - در قالب دعا، بیان اوصاف یاران آن حضرت و دعا در حق آنان.

در بخش اول چنین می‌خوانیم: «اللَّهُمَّ أَنْكَ أَيْدَتِ دِينَكَ فِي كُلِّ أَوَانٍ بِإِمَامٍ أَقَمْتَهُ عِلْمًا لِعِبَادِكَ وَمَنَارًا فِي بِلَادِكَ بَعْدَ أَنْ وَصَلْتَ حَبْلَهُ بِحَبْلِكَ وَجَعَلْتَهُ الذَّرِيعَةَ الَّتِي رِضْوَانِكَ وَافْتِرَاضَتْ طَاعَتَهُ وَحَدَّرَتْ مَعْصِيَتَهُ وَأَمَرَتْ بِامْتِثَالِ أَمْرِهِ وَالْإِنْتِهَاءِ عِنْدَ نَهْيِهِ وَأَنْ لَا يَتَقَدَّمَ مُتَقَدِّمٌ وَلَا يَتَأَخَّرَ عَنْهُ مُتَأَخِّرٌ فَهُوَ عِصْمَةُ اللَّاتِذِينَ وَكَهْفُ الْمُؤْمِنِينَ وَغُرُوبَةُ الْمُتَمَسِّكِينَ وَبَهَاءُ الْعَالَمِينَ؛ «بار الها! تو در هر زمان دین خود را به وسیله امامی تایید فرموده‌ای که او را برای بندگانت به عنوان علم و در کشورهایت به جای منار [هدایت] برپا داشته‌ای؛ پس از آنکه پیمان او را به پیمان خود پیوسته و او را وسیله خشنودی خود ساخته‌ای و طاعتش را واجب کرده و از نافرمانیش بیم داده‌ای و به اطاعت فرمانش و باز ایستادن در برابر نهیش و سبقت نگرفتن بر او و عقب نماندن از او فرمان داده‌ای! پس او نگهدارنده پناهندگان و ملجأ مؤمنان و دستاویز متمسکان و جمال و عظمت جهانیان است.»

و در بخش دوم می‌خوانیم: «اللَّهُمَّ فَأَوْزِعْ شُكْرَ مَا أَنْعَمْتَ بِهِ عَلَيهِ وَ أَوْزِعْنَا مِثْلَهُ فِيهِ وَ أَيْدٍ مِنْ لَدُنْكَ سُلْطَانًا نَصِيْرًا وَ افْتَحْ لَهُ فَتْحًا يَسِيْرًا وَ اعْنُهُ بِرُكْنِكَ الْاِعْزَّ وَ اَشْدُدْ اَزْرَهُ وَ قَوِّ عَضُدَهُ وَ رَاعِهِ بِعَيْنِكَ وَ اَحْمِهِ بِحِفْظِكَ وَ اَنْصُرُهُ بِمِلَاثِكُنْكَ...؛ بار الها! پس ولی خود را به شکر آنچه بر او نعمت داده‌ای ملهم ساز، و ما را نیز به سپاسگزاری نعمت وجود او توفیق ده، و او را از جانب خود سلطنتی یاری دهنده عطا فرمای و درهای پیروزی را به آسانی بر وی بگشا، و او را به نیرومندترین تکیه گاه خود مدد ده و پشت گرم ساز، و بازویش را نیرو بخش و به چشم عنایت منظورش دار، و به نگهداری خود حمایتش کن و با فرشتگانت یاریش ده...».

و در بخش چهارم چنین آمده است: «وَ اَخِيْ بِهٖ مَا اَمَاتَهُ الظَّالْمُوْنَ مِنْ مَّعَالِمِ دِيْنِكَ وَ اَجَلٍ بِهٖ صَدَأُ الْجَوْرِ عَنْ طَرِيْقَتِكَ وَ اَبْنِ بِهٖ الضَّرَاءَ عَنْ سَبِيْلِكَ وَ اَذِلْ بِهٖ النَّاَكِبِيْنَ عَنْ صِرَاطِكَ وَ اَمْحَقْ بِهٖ بَغَاةَ قَصْدِكَ عَوْجًا...؛ و به وسیله او آنچه از نشانه‌های دینت توسط ستمگران از بین رفته را زنده ساز، و زنگ جور [ظالمان] را از طریق خویش بزدا، و سختی و ناهمواری را به وسیله او از راه خویش برطرف کن، و منحرفین از صراط [مستقیم] خود را توسط او از میان بردار، و آنانی را که قصد کج ساختن راه تو را دارند هلاک نمای...».

این همه دستاوردهای بزرگ حکومت جهانی مهدی است که در قالب دعا در سخت ترین دوران خفقان و ستم بیان شده است.

و درباره اوصاف یاران مهدی چنین آمده است: «اللَّهُمَّ وَ صَلِّ عَلٰى اَوْلِيَائِهِمُ الْمُعْتَرَفِيْنَ بِمَقَامِهِمْ، الْمُتَّبِعِيْنَ مِنْهُمْ جِهَتَهُ الْمُقْتَدِيْنَ اَثَارَهُمْ... الْمُنتَظِرِيْنَ اَيَّامَهُمُ الْمَاذِيْنَ اَلِيْهِمْ اَعْيُنُهُمْ...؛ بارها! رحمت فرست بر دوستان ایشان که معترف به مقام آنها، و تابع راه

آنان و پیرو آثار آنها‌یند، منتظر روزگار [دولت] آنها و چشم دوخته به راهشان می‌باشند.»^۱

ب. دعای دیگر برای ظهور و فرج:

این دعا نیز در منابع متعددی آمده است و مربوط به روز عرفه می‌باشد. این دعا با درخواست فرج آل محمد - صلی الله علیه و آله - و درخواست یاری آنان شروع شده و با بیان ره آوردهای ظهور حضرت مهدی - علیه السلام - در قالب دعا ادامه یافته، در پایان با بیان اوصاف یاران حضرت خواسته می‌شود دعا کننده جزء بهترین یاران او قرار گیرد.

«اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ فَرِّجْ عَنِّي آلَ مُحَمَّدٍ وَ اجْعَلْهُمُ أُمَّةً يَهْتَدُونَ بِالْحَقِّ... وَالصُّرَّهْمُ وَ اتَّصِرْ بِهِمْ وَ أَنْجِزْ لَهُمْ مَا وَعَدْتَهُمْ وَ بَلِّغْ فَتْحَ آلِ مُحَمَّدٍ...؛ خدایا بر محمد و آل او درود فرست و فرج آل محمد را [با ظهور مهدی علیه السلام] برسان، آنها را امامانی که به حق هدایت می‌کنند قرار بده و آنها را یاری کن و به وسیله آنها یاری بخش و برای آنها آنچه وعده فرمودی وفا کن و پیروزی آل محمد را برسان...»

در ادامه، خطاب مخصوص به حضرت حجت شده، می‌گوید: «...وَ أَصْلِحْ لَنَا إِمَامَنَا وَ اسْتَصْلِحْهُ وَ أَصْلِحْ عَلَيَّ يَدِيهِ وَ آمِنْ خَوْفَهُ وَ خَوْفَنَا عَلَيْهِ وَ اجْعَلْهُ اللَّهُمَّ الَّذِي تَنْتَصِرُ بِهِ لِذِينِكَ؛ و برای ما امامان را اصلاح کن و برای او طلب اصلاح کن و با

۱. ر. ک: صحیفه کامله سجادیه، ترجمه صدرالدین بلاغی، تهران، دارالکتب الاسلامیه، بی تا، در ضمن دعای ۴۷ روز عرفه، ص ۲۵۵ - ۲۵۸؛ «الصحیفه السجادیة الجامعة» قم، مؤسسه الامام المهدی، اول، ۱۴۱۱ هـ. ق، ص ۳۲۲ سید رضی الدین علی بن طاووس، اقبال الاعمال، بیروت، مؤسسه الاعلمی للمطبوعات، ص ۹۶۴ المصباح، ابراهیم العاملی الکفعمی، بیروت، منشورات مؤسسه الاعلمی، ص ۸۹۱

دستان او [جامعه را] اصلاح کن، ترس او را و ترس ما را نسبت به [وجود مبارک] او ایمن گردان و او را کسی قرار بده که به وسیله او دینت را یاری نمایم.»

و در باره دستاوردهای دوران ظهور می‌گوید: «اللَّهُمَّ اَمَلَاءِ الْاَرْضِ بِهٖ قِسْطًا وَ عَدْلًا كَمَا مَلَيْتَ ظُلْمًا وَ جَوْرًا وَ اَمْنُنْ بِهٖ عَلٰی فُقَرَاءِ الْمُسْلِمِيْنَ وَ اَرَامِلِهِمْ وَ مَسَاكِيْنِهِمْ وَ اجْعَلْنِيْ مِنْ خِيَارِ مَوَالِيْهِ وَ شِيْعَتِهِ، اَشَدَّهُمْ لَهٗ حُبًّا وَ اَطْوَعِهِمْ لَهٗ طَوْعًا؛ خدایا به وسیله او زمین را پر از عدل و داد کن چنان که از ستم و جور پر گشته است، و به وسیله او بر فقرای مسلمین و یتیمان و بی سرپرستان و از کار افتادگانشان منت گذار و مرا از برگزیدگان دوستان و شیعیانش، و شدیدترین آنها نسبت به او از نظر محبت، و رامترین‌شان در فرمانبری قرار ده.»

«وَ اَنْفَذِهِمْ لِاَمْرِهِ وَ اَسْرَعِهِمْ اِلٰی مَرْضَاتِهِ وَ اَقْبَلِهِمْ لِقَوْلِهِ وَ اَقْوَمِهِمْ بِاَمْرِهِ وَ اَرْزُقْنِيْ الشَّهَادَةَ بَيْنَ يَدَيْهِ حَتَّى الْفَاكِ وَ اَنْتَ عَنِّيْ رَاضٍ؛ و [مرا] نافذترین آنها در مقابل فرمان او، و شتاب کننده‌ترینشان به سوی خرسندی و رضایت او، و روکننده‌ترین آنها به سوی سخن او، و پایدارترینشان در امر او قرار ده، و شهادت در پیشگاه او را روزی من گردان، تا تو را در حالی که از من راضی هستی ملاقات کنم.»^۱

به دلیل طولانی بودن این بحث، بخش دیگری از دعاهای امام سجاد - علیه السلام - در مورد حضرت مهدی - علیه السلام - را در قسمت دوم این مقاله مرور خواهیم کرد.

ادامه دارد.....

۱. اقبال الاعمال، همان، ص ۶۷۵، الصحیفة السجادیة الجامعة، همان، ص ۴۴۷؛ محمد باقر مجلسی، بحارالانوار، تهران، دارالکتب الاسلامیه، ج ۹۸، ص ۴۳۴؛ ابراهیم عاملی کفعمی، مصباح المتعجد، بیروت، منشورات مؤسسة الاعلمی للمطبوعات، ص ۶۹۷.